

KONTRATË BINJAKËZIMI

Përkrahje për Statistikat

Kosovë

RAPORT MBI MISIONIN

2.2.1 Rishikimi i Llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve

Komponenti nr. 2 Llogaritë Kombëtare

Misioni i udhëhequr nga

Clementina Ivan-Ungureanu,

Statistikat e Danimarkës

20 Qershor 2014

IPA 2012

Clementina Ivan-Ungureanu

Statistics Denmark

Sejrøgade 11

DK-2100 Copenhagen Ø

Denmark

Tel: +

Email: clementina@ivan-ungureanu.ro

Permbajtja

Përmbledhje ekzekutive	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
1. Komete të përgjithshme	6
2. Vlerësimi dhe rezultatet	6
2.1 Analizimi i ndryshimeve metodologjike të ESA 2010 dhe implementimi i tyre në llogaritë kombëtare	6
2.2 Rishikimi i llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve.....	8
3. Konkluzione dhe rekomandime	11
Aneksi 1. Termet e Referencës	13
Aneksi 2. Personat e takuar	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

Lista e shkurtesave

ANA	Llogaritë Kombëtare vjetore
BoP	Bilanci i pagesave
BEC	Kategoritë e mëdha ekonomike
BQK	Banka Qendrore e Kosovës
CFC	Konsumi i kapitalit fiks
ICK	Indeksi i cmimeve të konsumit
ESA 95	Sistemi Evropian i Llogarive 95
ESA 2010	Sistemi Evropian i Llogarive 2010
BE	Bashkimi Evropian
BPV	Bruto prodhimi vendor
GFCF	Formimi bruto i kapitalit fiks
GFC	Konsumi final i qeverisë
HFC	Konsumi final i ekonomive familjare
IC	Konsumi i ndërmjetëm
ICI	Indeksi i cmimeve të importit
IPA	Instrumenti për Para-anëtarësim
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar
TI	Teknologjia Informativë
AFP	Anketa e Fuqisë Punëtore
LLKT	Llogaritë Kombëtare tremujore
BPVT	BPV tremujore
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
MoU	Memorandumi i Mirëkuptimit
LLK	Llogaritë Kombëtare

NACE rev.1	Klasifikimi i veprimtarive ekonomike, rev. 1
NACE rev.2	Klasifikimi i veprimtarive ekonomike, rev. 2
DLLK	Divizioni i Llogarive Kombëtare
NOE	Ekonomia e pavrojtuar
OJQ	Organizata joqeveritare
ICP	Indeksi i Cmimeve të Prodhimit
R&D	Kërkimi dhe Zhvillimi
SIDA	Agjencia Suedeze për Zhvillim Nderkombëtar
ASN	Anketa Strukturore e Ndërmarrjeve
STS	Statistikat Afatshkurta
SUTs	Tabelat ofruese-përdoruese
TeR	Termet e Referencës

Përmbledhje ekzekutive

Misioni i tretë i realizuar në komponentin 2 Llogaritë Kombëtare, në kuadër të Projektit të Binjakëzimit, kishte si objektiv kryesor analizimin e kërkesave të ESA 2010 dhe implementimin në Llogaritë Kombëtare në Kosovë. Divizioni i Llogarive Kombëtare i ASK-së ishte i përfshirë në projektin multi-përfitues IPA 2011 (i cili ka përfunduar në Maj 2014) dhe gjithashtu është përfitues i asistencës teknike të FMN-së. Në projektin e IPA 2011, ASK ka dy objektiva kryesore: implementimin e ESA 2010 dhe fillimin e implementimit të llogarive kombëtare në baza tremujore; Asistenca teknike e FMN-së ofron përkrahje për përmirësimin e llogarive kombëtare vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve, me çmime aktuale dhe konstante; ky projekt do të përfundojë në Qershor të vitit 2014. Në këto rrethana, Projekti i Binjakëzimit do të ketë rolin kryesor në përkrahjen e zhvillimit të llogarive kombëtare në baza vjetore dhe tremujore në Kosovë gjatë dy viteve të ardhshme (2014 dhe 2015).

Analizimi i kërkesave të ESA 2010 ka filluar në kuadër të projektit IPA 2011. Është përpiluar një hartë rrugore për implementimin e metodologjisë së re në Kosovë dhe janë bërë analiza për vlerësimet e kërkimit dhe zhvillimit (R&D) dhe sistemit të armëve. Me mbështetjen teknike të FMN-së, janë rishikuar dhe përmirësuar vlerësimet e sigurimeve jo-jetësore, FISIM dhe outputit të bankës qendrore, në përputhje me metodologjinë e ESA 2010.

Krahas implementimit të ndryshimeve të ESA 2010, në kuadër të projektit të FMN-së, ka filluar rishikimi i metodave të të dhënave vjetore, për: (i) outputin dhe konsumin e ndërmjetëm të njësive jofinanciare; (ii) outputin e qeverisë (përfshirë një metodë të re për kalkulimin e CFC), (iii) konsumin final të ekonomisë familjare (HFC) (iv) qeranë e përlllogaritur dhe (v) vlerësimin në cmime konstante të outputit të qeverisë dhe taksat mbi produktet. Metoda e kalkulimit të HFC është ndryshuar plotësisht, duke kaluar nga vlerësimi bazuar në Anketën e Buxhetit të Ekonomisë Familjare (ABEF) në qasjen 'commodity flow'. Kjo metodë është aplikuar për vitin 2012, por jo edhe për vitet e tjera.

Është planifikuar që rishikimi të bëhet për periudhën 2008-2012, dhe duhet të përfundojë deri në mes të gushtit 2014, në mënyrë që të arrihen edhe qëllimet e tjera, të përcaktuara në planin e veprimit. Këto përfshijnë kalimin në NACE rev.2, përpilimin e BPV-së me qasjen e shpenzimeve për vitin 2013 dhe dërgimin në Eurostat të serive kohore të BPV bazuar në ESA 2010 në shtator të vitit 2014.

I gjithë procesi i rishikimit dhe implementimi i kërkesave të ESA 2010 është një detyrë e vështirë. Ky proces ka filluar me mbështetjen teknike të FMN-së, por nuk ka ndonjë mision para shtatorit 2014 për të finalizuar kalkulimet. Në këtë kuptim, ky aktivitet duhet të realizohet nga ASK-ja, me resurset në dispozicion, dhe kërkon një organizim shumë të mirë të punës në mënyrë që të implementohen dhe menaxhohen të gjitha ndryshimet.

1. Komente të përgjithshme

Raporti i misionit është përgatitur në kuadër të projektit të Binjakëzimit 'Përkrahje për Statistikat'. Është misioni i tretë në kuadër të komponentit të dytë të Llogarive Kombëtare.

Objektivat konkrete të misionit ishin:

- Analizimi i ndryshimeve metodologjike të ESA 2010 dhe implementimi i tyre në llogaritë kombëtare
- Fillimi i rishikimit të llogarive kombëtare vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve

Këndvështrimet dhe vëzhgimet e paraqitura në këtë raport janë ato të konsulentëve dhe jo domosdoshmërisht përpunohen me këndvështrimet e BE-së, ASK-së apo Statistikave të Danimarkës dhe partnerëve të tjerë (NI-CO/Statistikat e Finlandës/Istat/Statistikat e Lituanisë).

2. Vlerësimi dhe rezultatet

Gjatë misionit u analizua vlerësimi i BPV-së vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve në përpunje me metodologjinë e ESA 2010.

2.1 Analizimi i ndryshimeve metodologjike të ESA 2010 dhe implementimi i tyre në llogaritë kombëtare

Misioni filloi me rishikimin e ndryshimeve kryesore metodologjike të ESA dhe përmbajtjes së hartës rrugore, të përpiluar në Kosovë në kuadër të projektit IPA 2011. Harta rrugore merr parasysh gjendjen aktuale të vlerësimit të llogarive kombëtare në Kosovë, kërkesat e reja metodologjike dhe programin e ri të tramsetimit.

Ndryshimet kryesore të ESA 2010 të përfshira në hartën rrugore për t'u implementuar në llogaritë kombëtare në Kosovë kanë të bëjnë me:

- Kufijtë e prodhimit: kërkimi dhe zhvillimi (R&D), FISIM, output i Bankës Qendrore, sigurimet jo jetësore
- Asetet jo-financiare: sistemi i armeve.

Ndryshimet e tjera janë konsideruar ose jo relevante për ekonominë e Kosovës, ose, për shkak të resurseve të kufizuara të ASK-së, të pamundura për t'u implementuar në periudhën në vazhdim. Në tabelën e mëposhtme paraqitet një përmbledhje e tyre:

Grupi	Komentet
Njësitet	Nuk janë implementuar dhe nuk planifikohet kjo; ndryshimet janë konsideruar si jo relevante për ekonominë e Kosovës.
Kufijtë e prodhimit	Ri-sigurimi dhe output për përdorim final vetanë janë konsideruar relevante për Kosovë, por nuk ka plane për implementim.
Asetet jofinanciare	Të gjitha (përveç sistemit të armëve) konsiderohen relevante për Kosovë, por nuk ka plane për implementimin e tyre
Instrumentet financiare	Nuk konsiderohen relevantë për Kosovë
Qeveria	- Disa nga pikët konsiderohen jo relevante ose me ndikim jo sinjifikant në ekonomi; - Kufiri midis sektorëve publik/ private/qeveritar, agjencite rrestrukturuese dhe lejet e qeverisë konsiderohen relevante, por nuk ka plane për implementimin e tyre
RoW	Konsiderohen jo relevantë
Të tjera	- Konsiderohen jo relevante ose me ndikim josinjifikant në ekonomi - Aktivitetet ilegale janë duke u analizuar; relevanca akoma nuk dihet.

Janë realizuar vlerësimet për R&D dhe sistemin e armëve; është rishikuar outputi i Bankës Qendrore, FISIM dhe outputi i sigurimeve jo-jetësore në përputhje me metodologjinë e ESA 2010. Të gjitha përmirësimet do të integrohen në llogaritë kombëtare për periudhën 2008-2012. Vlerësimet e reja për 2013 do të bazohen në ESA 2010.

Vlerësimet e R&D janë realizuar për tregun dhe aktivitetin jashtë tregut. Outputi për tregun është vlerësuar duke u bazuar në informacionet e përfshira në strategjinë e qeverisë për R&D. Konsumi i ndërmjetëm është kalkuluar bazuar në pjesën e tij në outputin total të qeverisë së përgjithshme. Për outputin e tregut janë përdorur të dhënat nga Administrata Tatimore dhe rezultatet e ASN-së. Vetëm ndërmarrjet, që kanë si aktivitet kryesor R&D, janë përfshirë në vlerësime. Aktiviteti i R&D, i ndërmarrë nga njësitet e tjera (si aktivitet sekondar) nuk ishte e mundur të identifikohet, sic nuk ishte as prodhimi për nevoja vetanake. Konsumi i ndërmjetëm është përlogaritur duke u bazuar në proporcionin e ASN-së.

Vlerësimet e sistemit të armëve janë bërë për vitet 2010 – 2012, duke u bazuar në të dhënat e Ministrisë së Financave. Shpenzimet e buxhetit të përgjithshëm në armë, automjete, municion dhe pajisje të tjera ushtarake janë identifikuar dhe përfshirë në GFCF të qeverisë.

Për shkak të mungesës së burimeve të të dhënave, cdo vlerësim i konsumit të kapitalit fiks (CFC) është realizuar për R&D dhe për sistemin e armëve.

Gjatë periudhës së ardhshme, vlerësimet e R&D dhe sistemit të armëve do të realizohen për vitet 2008 dhe 2009 dhe do të integrohen në rishikimin e llogarive kombëtare.

2.2 Rishikimi i llogarive kombëtare me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve

Gjatë misionit janë analizuar vlerësimet e BPV-së vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve. Kjo analizë u përqëndrua në implementimin e metodologjisë së ESA 2010 dhe rishikimet e propozuara nga FMN-ja.

a. Vlerësimi i outputit dhe konsumit të ndërmjetëm

Burimet kryesore të të dhënave vjetore, të përdorura për vlerësimin e outputit janë:

- Anketa Strukturore e Ndërmarrjeve (ASN), që ofron informacione në lidhje me qarkullimin, ndryshimet në inventarin, sipas llojit, konsumin e ndërmjetëm, në total dhe sipas llojit të produktit
- Qarkullimi, siguruar nga Administrata Tatimore
- Të dhënat nga Banka Qendrore për aktivitetet financiare dhe të sigurimit
- Të dhënat e siguruara nga Ministria e Financave lidhur me të hyrat dhe shpenzimet e qeverisë
- Të dhënat e siguruara nga Ministria e Shërbimeve Publike lidhur me deklaratat financiare të OJQ-ve

Vlerësimi i BPV-së me qasjen e prodhimit ka filluar në kuadër të kornizës së IPA 2010, gjatë periudhës Prill 2011-Shtator 2012; BPV-ja në cmime konstante dhe aktuale është elaboruar për periudhën 2008-2011. Për kalkulimin e BPV-së për vitin 2012, ASK-ja ka pasur përkrahjen teknike nga FMN-ja. Vitin e kaluar, FMN-ja ka propozuar metoda të reja të vlerësimit të outputit dhe konsumit të ndërmjetëm duke u bazuar në të dhënat e ASN-së dhe ka propozuar të bëhet rishikimi i të dhënave, duke filluar me vitin 2008.

Gjatë misionit, janë diskutuar dhe analizuar këto propozime me stafin e llogarive kombëtare. Metoda e vlerësimit të outputit është në fakt e njëjtë me atë të përdorur më parë; dallimi i vetëm është që outputi i tregtisë është kalkuluar ndaras. Gjatë analizimit të kalkulimeve, u vërejt një gabim (vlera e qarkullimit nga tregtia është llogaritur dy herë, që e ka rritur outputin total për rreth 40%). Janë bërë korrigjimet përkatëse për vitin 2012; ekipi i llogarive kombëtare do t'i bëjë korrigjimet edhe për vitet e tjera.

Për vlerësimin e konsumit të ndërmjetëm, është propozuar të kullohen, fillimisht, vlerat në cmimet kontante, duke përdorur përqindjen e IC/O nga vitet e kaluara të aplikuara në outputin në cmimet konstante dhe pastaj, duke aplikuar reflacionin, të fitohen vlerësimet në cmimet aktuale. Kjo metodë mund të jetë e dobishme për vlerësimin e vlerës bruto të shtuar tremujore, por jo për të dhënat vjetore, në kushtet ku ASN-ja ofron informacione lidhur me blerjet dhe ndryshimet në inventarin e lëndëve të para, të dobishëm për vlerësimin e konsumit të ndërmjetëm. Me përdorimin e përqindjes së IC/O të vitit të kaluar do të thotë që struktura e 2007 aplikohet në të gjitha vitet e tjera.

Këto aspekte janë diskutuar me stafin e llogarive kombëtare dhe u rekomandua të informojnë FMN-në në mënyrë që të merret vendimi i duhur. Pasi eksperti i FMN-së do të ketë misionin gjatë muajit të ardhshëm, u rekomandua të kontaktohet me email dhe të finalizohen vlerësimet sa më shpejt që është e mundur.

b. Vlerësimi i GFCF

Gjatë misionit u analizua vlerësimi i GFCF dhe u dhanë rekomandimet për përmirësim.

Ndërtimtaria

Vlerësimet mbi ndërtimtarinë bazohen në metodën e inputit. Vlera e lëndëve të para e siguruar nga importi dhe prodhimi vendor paraqet konsumin e ndërmjetëm; outputi vlerësohet duke u bazuar në proporcionin e IC në output, që konsiderohet të jetë 65%. Output i përlllogaritur në këtë mënyrë përfshihet në totalin e GFCF. Janë dhënë rekomandimet e mëposhtme për përmirësim:

- Vlerësimet aktuale bazohen në supozimin se të gjitha lëndët e para, të importuara dhe të prodhuara në vend, përdoren në ndërtimtari dhe cdo hyrje në inventar. U rekomandua të analizohet përqindja e ndryshimeve në inventarin e lëndëve të para në outputin nga ASN-ja për aktivitetet kryesore, që ofrojnë produkte për konsumin e ndërmjetëm, dhe të ndryshimeve në inventarin e mallrave të blera për rishitje, në nivel 4 shifror të NACE në mënyrë që të identifikohet tregtimi i këtyre produkteve. Në mënyrë që të paraqiten dhe të kuptohen kalkulimet e reja, janë përdorur të dhënat nga tabelat ofruese-përdoruese (SUT) të 2007, dhe vlera totale e lëndëve të para, të importuara dhe të prodhuara, u korrigjua me 10% (në këtë mënyrë, u konsiderua që 10 % e importit dhe prodhimit vendor total të lëndëve të para u përdor për ndërtimtari në inventar).
- Në konsumin e ndërmjetëm, ka edhe elemente të tjera, përveç lëndëve të para, energjisë, transportit dhe komunikimit etj. Bazuar në të dhënat e marra për kalkulimin e indeksit të kostos për ndërtimtari, u konsiderua që elementet e tjera përbëjnë 10% të lëndëve të para. Kjo vlerë, shtuar lëndëve të para, përbën konsumin e përgjithshëm të ndërmjetëm, dhe u vendos që përqindja e tij në output është 70% (bazuar në të dhënat nga indeksi i kostos së ndërtimtarisë).
- Mirëmbajtja dhe riparimet e thjeshta në ndërtimtari nuk duhet të përfshihen në GFCF; duke u bazuar në të dhënat nga SUT të 2007, u rekomandua të merret në konsideratë vetëm 75% e outputit të përgjithshëm të ndërtimtarisë si GFCF; pjesa tjetër paraqet konsumin e ndërmjetëm të njësive ekonomike (ndërmarrjet jo-financiare dhe financiare) dhe konsumin final të ekonomive familjare.

Makineria dhe pajisjet

Vlera e makinerisë dhe pajisjeve e përfshirë në GFCF është vlerësuar në bazë të të dhënave të doganës (për shkak të faktit që prodhimi vendor nuk ofron produkte të tilla). Të dhënat janë grupuar sipas BEC dhe kodet 41, 42, 52 dhe 53 janë përdorur për vlerësimin e GFCF. Analizimi i artikujve të përfshirë në këto kode vuri në pah faktin që jo të gjithë kanë karakteristikat e GFCF (si p.sh. printerët ose gomat). U rekomandua të analizohen të gjithë artikujt e përfshirë në klasifikimin BEC si GFCF dhe të eliminohen ata, që janë më shumë për konsumin e ndërmjetëm ose që përdoren për konsumin final të ekonomive familjare.

Të gjitha riparimet e mëdha janë vlerësuar dhe përfshirë në përllogaritje. U vendos që, bazuar në SUT të 2007, të llogaritet që 1% e vlerës së GFCF në makineri dhe pajisje përbën riparimet e mëdha.

Vlerësimet e reja për R&D do të përfshihen në GFCF. Për sistemin e armëve, u bë analizimi i përmbajtjes. Pasi vlerësimet e makinerisë dhe të pajisjeve bazohen në të dhënat e doganës, pajisjet ushtarake tashmë janë të përfshira në total. Pjesa e vetme, që nuk është përfshirë, përfaqësohet me kodin 7 (armët) të klasifikimit BEC dhe të përfshihen vlerat në GFCF.

c. Qeraja e përllogaritur

Duke u bazuar në regjistrimin e popullsisë dhe banesave në vitin, Divizioni i Llogarive Kombëtare ka azhurnuar vlerësimet e qerasë së përllogaritur, me qasjen e kostos. Janë analizuar kalkulimet e bëra për vitin 2011 dhe janë dhënë rekomandimet lidhur me kalkulimin e qerasë së përllogaritur për periudhën 2008-2012. Të dhënat në dispozicion duhet të mbledhen dhe të përfshihen në kalkulime; pjesa më e vështirë është vlerësimi i stokut të banesave në mes të vitit, për shkak të mungesës së të dhënave të besueshme. Pasi kalkulimet duhet të përfundohen shpejt dhe të integrohen në rishikimin e llogarive kombëtare, u rekomandua të përdoret indeksi i cmimeve të outputit dhe të përllogaritet indeksi i vëllimit. Kjo mund të bazohet në numrin e lejeve për ndërtim (të marra nga komunat) ose të përdoret indeksi i vëllimit të ndërtimtarisë.

Qeraja e përllogaritur është pjesë e BPV-së sipas prodhimit dhe e përfshirë në totalin e HFC. U pa që vlera e riparimeve të vogla, të ndërmarra nga ekonomitë familjare, është përfshirë dy herë në përllogaritjen e HFC: vlera është pjesë e qerasë të përllogaritur, por është bërë një përllogaritje shtesë bazuar në qasjen e 'commodity flow'. U rekomandua të analizohen shifrat dhe të eliminohet dyfishimi në fjalë.

d. Importi dhe eksporti i mallrave dhe shërbimeve

Të dhënat mbi importin dhe eksportin e mallrave sigurohen nga Dogana; për shërbimet, janë përdorur të dhënat e përfshira në bilancin e pagesave. U rishikua vlerësimi në cmime konstante për shërbimet. U rekomandua të bëhet vlerësimi i vlerave vjetore duke u bazuar në metodologjinë e njëjtë, të aplikuar për vlerësimet tremujore. Importi i shërbimeve në cmime konstante u vlerësua duke u bazuar në ICK mesatare nga Gjermania, Shqipëria dhe

Maqedonia (partnerët kryesorë komercialë). U aplikuan indekset për secilin lloj të shërbimit të importuar. U aplikua deflacioni për eksportet e shërbimeve bazuar në ICK përkatës vendor.

3. Konkluzionet dhe rekomandimet

Gjatë misionit, u dhanë rekomandime të detajuara lidhur me vlerësimin e BPV-së vjetore dhe implementimin e ESA 2010.

I gjithë rishikimi i BPV-së me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve, në cmime konstante dhe aktuale për periudhën 2008-2012, duhet të përfundojë deri në fund të korrikut. Rishikimi nënkupton implementimin e metodave të reja të vlerësimeve, rekomanduar nga FMN-ja dhe të ofruara gjatë këtij misioni, dhe përfshirjen e ndryshimeve metodologjike të ESA 2010. Në gusht, fokusi do të jetë kalimi në NACE rev.2. Vetëm nëse arrihen këto detyra, mund të realizohen dhe publikohen sipas planit vlerësimet për vitin 2013 (12 Shtator 2014) dhe të dërgohen në Eurostat BPV bazuar në ESA 2010 për periudhën 2008-2013.

Duke pasur parasysh stadin aktual të procesit të rishikimit, problemet që ekzistojnë, stafin në dispozicion dhe kohën e mbetur deri në fund të korrikut, mund të ketë një rrezik që të mos realizohet kjo detyrë.

Gjatë misionit, u përpilua një plan pune, me detyra të qarta për të gjithë personat; u diskutua edhe me menaxhmentin e llogarive kombëtare nevoja për të përkrahur arritjen e objektivave.

Ky plan pune përfshin:

- Rishikimin e GFCF vjetore bazuar në rekomandimet e ofruara, për periudhën 2008-2013, dhe marrjen e komenteve nga ekspertët:
Afati kohor: 20 Qershor 2014
- Vlerësimin e importit dhe eksportit vjetor në cmime konstante për periudhën 2008-2013
Afati kohor: 20 Qershor 2014
- Rishikimin e vlerësimit të outputit dhe konsumit të ndermjetem për njësitë jo-financiare për periudhën 2008-2012 dhe dërgimi i vlerësimeve të reja ekspertëve për komente
Afati kohor: 20 Qershor 2014
- Rishikimin e konsumit final të Qeverisë për periudhën 2008-2013, duke përfshirë vlerësimin e CFC
Afati kohor: 27 Qershor 2014
- Vlerësimin e sistemit të armëve dhe Kërkimin&Zhvillimin për periudhën 2008-2013 dhe integrimin në llogaritë kombëtare, posacërisht GFCF

Afati kohor: 20 Qershor 2014

- Vlerësimin e HFC bazuar në 'commodity flow method' sipas këshillës së FMN-së pvr periudhën 2008-2011 dhe dërgimi i rezultateve ekspertit për komente

Afati kohor: 15 Korrik 2014

- Rishikimin final të BPV-së vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve për periudhën 2008-2012, bazuar në NACE rev.1

Afati kohor: 10 Gusht

- Kalimi në NACE rev.2 për periudhën 2008-2012

Afati kohor: 21 Gusht 2014

- Vlerësimin e BPV-së me qasjen e prodhimit (2013) dhe qasjen e shpenzimeve për 2013

Afati kohor: 12 Shtator 2014

Aneksi 1. Termat e References**Projekti i Binjakëzimit i BE-së**

KS12 IB ST 01

Përkrahje për Statistikat

Termat e Referencës:**Komponenti 2: Llogaritë Kombëtare****Aktiviteti 2.2.1: Rishikimi i llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe te shpenzimeve****Afatet:****TeR –gati: 23 Maj 2014****Fillimi/fundi i aktivitetit: 9 – 13 Qershor 2014****Raportimi: 20 Qershor 2014****Rezultatet obligative të komponentit:**

Rezultatet obligative	Intervenimi logjik	Standardet	Burimet e informacionit	Supozimet
2.2.1	Rishikimi i llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe shpenzimeve	- Raporti mbi misionin, që përshkruan punën e bërë dhe punën, që duhet të përfundohet para aktivitetit të ardhshëm, i ngarkuar në faqen e projektit - Llogaritë vjetore të rishikuara	- Raportet tremujore të Projektit të Binjakëzimit - Raporti i Misionit - Plani i veprimit, i azhurnuar	- Kapacitet i mjaftueshëm absorbimi - Numër i vogël i stafit i involvuar në implementim - Stafi punon në realizimin e detyrave, që lidhen me projektin, në mes te misioneve - Qasje në statistikat primare të sakta - Termat e referencës, te

				perpiluar me kohe, qe paraqesin ne detaje detyrat, rezultatet e pritura, pjesëmarrësit ne aktivitet dhe agjendën
--	--	--	--	--

Tema / qëllimi i aktivitetit: 2.2.1

Konsultimi dhe diskutimi me njesine e Llogarive Kombëtare.

Harta rrugore e Llogarive Kombëtare, e paraqitur në tabelën 2 në raportin e misionit nga aktiviteti 2.1.1 (Vlerësimi dhe azhurnimi i Planit të Veprimit), i udhëhequr nga Graversen dhe Ungureanu, specifikon hapat e nevojshem për arritjen e qëllimit. Plani i punës, i përpiluar nga ASK-ja vitin e kaluar, dhe i miratuar nga Qeveria, parasheh që në shtator të jenë të gatshme vlerësimet e BPV-së vjetore me qasjen e shpenzimeve dhe në nëntor 2013 me qasjen e prodhimit. Në praktikë ka vështirësi në përmbushjen e këtij qëllimi. Një nga objektivat e projektit të binjakëzimit do të jetë vlerësimi dhe publikimi i BPV-së me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve, në të njëjtën kohë, në një formë të balansuar; kjo do të mund të realizohej në vitin 2015.

Rezultatet e pritura nga aktiviteti 2.2.1

- Raporti i misionit
- Analizimi i ndryshimeve të ESA 2010 dhe implementimi i tyre në llogaritë kombëtare në Kosovë
- Rishikimi i llogarive kombëtare bazuar në ESA 2010
- Trajnimi në vendin e punës lidhur me vlerësimin e llogarive vjetore

Stafi i ASK-së:

Xhevrie Fetahu, Shefe e Divizionit të Llogarive Kombëtare, Xhevrie.Fetahu@rks-gov.net

Ylli Shala, Zyrtar i lartë i Llogarive Kombëtare, Ylli.Shala@rks-gov.net

Ilir Mazrekaj, Zyrtar i lartë i Llogarive Kombëtare, Ilir.Mazrekaj@rks-gov.net

Emine Bajrami, Zyrtare e lartë e Llogarive Kombëtare, Emine.Bajrami@rks-gov.net

Florije Krapi, Zyrtare e lartë e Llogarive Kombëtare, Florije.Krapi@rks-gov.net,

Nysret Sylejmani, Zyrtar i lartë i Llogarive Kombëtare, Nysret.Sylejmani@rks-gov.net

Besim Mehmeti, Zyrtar i lartë i Llogarive Kombëtare, Besim.Mehmeti@rks-gov.net

Ilir.T. Berisha, Drejtor i Statistikave Ekonomike dhe Llogarive Kombëtare,

Ilir.T.Berisha@rks-gov.net

Ekipi i Projektit të Binjakëzimit në ASK:

Udhëheqës i Projektit në ASK, Z. Ilir T. Berisha, Drejtor i Statistikave Ekonomike dhe Llogarive Kombëtare, Ilir.T.Berisha@rks-gov.net

Homologu i RTA, Znj. Teuta Zyberi, Zyrtare e Lartë për Marrëdhënie me Jashtë, teuta.zyberi@rks-gov.net

Ekspertja nga vendet anëtare:

Znj. Clementina Ivan-Ungureanu, Eksperte, Statistikat e Danimarkës, iu_clem@yahoo.com

Stafi i Projektit të Binjakëzimit:

Z. Per Knudsen, RTA, pkn@dst.dk

Znj. Nora Zogaj, asistente e RTA, nzogaj@yahoo.com

Përshkrimi i historikut për aktivitetet

Raporti i Vlerësimit të Adaptuar Global i vitit 2012 (AGA), i përgatitur nga Eurostat-i, deklaron në lidhje me Llogaritë Kombëtare (f. 53-54): Në vitin 2010, ASK-ja, me mbështetjen e IPA-s, ka përgatitur një 'Plan të veprimit për përpilimin dhe publikimin e statistikave gjithëpërfshirëse për llogaritë kombëtare dhe tregun e punës'. Ky plan është në parim një instrument i dobishëm për organizimin dhe zhvillimin e ardhshëm të Llogarive Kombëtare, së bashku me zhvillimin e standardeve dhe burimeve, që janë të nevojshme për rritjen e mbulueshmërisë dhe përmirësimin e të dhënave të llogarive kombëtare.

AGA më tej thekson që parimisht përmirësimi dhe rritja e mbulueshmërisë së Llogarive Kombëtare vjetore duhet të jetë prioritet për ASK-në. Kalkulimi i BPV-së me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve është i një rëndësie të vecantë këtu.

Aktivitetet, që duhet të ndërmerren:

- Analizimi i ndryshimeve metodologjike të ESA 2010 dhe implementimi i tyre në llogaritë kombëtare
- Fillimi i rishikimit të llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve

Rezultatet e pritura janë:

- Raporti i misionit – sipas modelit për raportimin
- Rekomandimet për aktivitetet në vijim për të siguruar rishikimin e llogarive vjetore me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve

Aneksi 1. Programi - Qershor 2014

Dita	Vendi	Koha	Aktiviteti
1	ASK	09.00	Planifikimi i javës
		09:30	Analizimi i ndryshimeve të ESA 2010
		10:30	Pushim për kafe
		11:00	Analizimi i ndryshimeve të ESA 2010 – vazhdim
		12:00	Dreka
		13:10	Analizimi i rezultateve dhe integrimi në llogaritë kombëtare
		14:30	Pushim për kafe
		15:00	Analizimi i rezultateve dhe integrimi në llogaritë kombëtare
		16:30	Konkluzionet preliminare
2	ASK	09:00-12.00	Analizimi i rezultateve dhe integrimi në llogaritë kombëtare
		12.00-13.00	Dreka
		13.00-17.00	Analizimi i metodës së vlerësimeve të BPV-së me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve
3	ASK	09:00-12.00	Analizimi i metodës së vlerësimeve të BPV-vjetore me qasjen e prodhimit
		12.00-13.00	Dreka
		13.00-17.00	Analizimi i metodës së vlerësimeve të BPV-vjetore me qasjen e shpenzimeve
4	ASK	09:00-12.00	Analizimi i metodës së vlerësimeve të BPV-vjetore me qasjen e shpenzimeve
		12.00-13.00	Dreka
		13.00-17.00	Analizimi i metodës së vlerësimeve të BPV-vjetore me qasjen e shpenzimeve
5	ASK	09:00-12.00	Diskutim dhe përmbledhje e rekomandimeve lidhur me problemet kryesore të përpilimit të llogarive kombëtare me qasjen e prodhimit dhe të shpenzimeve
		12.00-13.00	Dreka
		13.00-17.00	Takim mes ekspertës, udhëheqësit të projektit, udhëheqësit të komponentit dhe RTA

Aneksi 2. Personat e takuar

ASK:

Llogaritë Kombëtare

Ilir Berisha, Drejtor i Departamentit të Statistikave Ekonomike dhe Llogarive Kombëtare,
Xhevrie Fetahu, Shefe e Divizionit të Llogarive Kombëtare
Ylli Shala, Ilir Mazrekaj, Emine Bajrami Florije Krap, Nysret Sylejmani, Besim Mehmeti

Ekipi i projektit:

Per Knudsen, RTA (këshilltar resident i binjakëzimit)
Nora Zogaj, asistente